

Botuline toxine (Botox® en Dysport®)

In deze folder leest u informatie over botuline toxine: waarom en wanneer, het consult, de voorbereidingen, de behandeling, de periode na de behandeling, het resultaat en tot slot de complicaties en risico's.

Op uw persoonlijke situatie en de mogelijkheden van een behandeling kan alleen in een persoonlijk gesprek worden ingegaan. Deze folder is een aanvulling op uw gesprek met de plastisch chirurg.

Waarom en wanneer

Voor de behandeling van rimpels en plooiën in het gezicht bestaan meerdere mogelijkheden.

Rimpels en plooiën (zoals lach-, boosheids- of fronsrimpels) die ontstaan als gevolg van voortdurende aanspanning van spieren, kunnen (tijdelijk) worden behandeld door de spierspanning te verminderen of de spieren uit te schakelen. Dit kan worden gedaan met botuline toxine injecties (Botox® of Dysport®). Het effect van deze behandeling houdt vaak drie tot zes maanden aan. Herhaling is mogelijk. De diepte van een rimpel kan eventueel aanvullend worden verbeterd door middel van het opvullen van de rimpel met een hyaluronzuur. U leest hierover meer in de folder *Hyaluronzuur (Restylane®)*.

Botuline toxine kan ook worden gebruikt bij overmatige transpiratie. Het middel wordt dan ingespoten in een diepere huidlaag van de oksels, of onderhuids in handen of voeten. De productie van zweet wordt hiermee geremd, soms wel voor negen tot twaalf maanden.

Wat is botuline toxine?

Botuline toxine is een natuurlijk eiwit. Het zorgt ervoor dat een spier niet meer kan worden aangespannen, nadat deze hiermee is ingespoten. Hierdoor kunnen rimpels, die ontstaan door voortdurende aanspanning van spieren, worden uitgeschakeld.

Consult

Tijdens een vrijblijvend consult met de plastisch chirurg krijgt u uitvoerig de gelegenheid om uw wensen, klachten en vragen te bespreken. Hij onderzoekt uw gelaat en bespreekt met u of een behandeling met botuline toxine uw probleem voldoende kan oplossen. Vervolgens beantwoordt hij al uw vragen en informeert hij u zo volledig mogelijk over de voorbereiding, de behandeling, het te verwachten resultaat en de mogelijke complicaties. Een verkeerd beeld hiervan kan leiden tot teleurstelling.

De plastisch chirurg bespreekt het ook met u wanneer hij niet overtuigd is dat hij uw probleem voldoende kan oplossen. Waar dit mogelijk is, stelt hij een andere oplossing voor. Indien u het wenst kan hij u voor een second opinion doorverwijzen naar een collega.

Vorbereidingen

Foto's Vóór de behandeling worden er foto's gemaakt voor in uw medisch dossier. Hierover leest u meer in de folder *Medische fotografie*.

Stoppen met bloedverdunners De plastisch chirurg vraagt u welke medicijnen u gebruikt. Het is niet noodzakelijk het gebruik van bloedverdunners te stoppen. Wij adviseren u echter dit wel te doen, om de kans op bloedingen en het verspreiden van botuline toxine in de omgeving van de injecties via een bloeding te voorkomen. Soms dient u dit advies ook nog voor te leggen aan de arts die de bloedverdunners heeft voorgeschreven, om zeker te weten dat dit stoppen geen extra gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Meestal wordt het volgende aangehouden:

- Aspirine (Ascal, APC, asprobruis, kinderaspirine): 7 dagen vóór de operatie stoppen.
- Sintrom(mitis): 3 dagen vóór de operatie stoppen.

Stoppen met alcohol Alcohol maakt de kans op een bloeding of nabloeding groter. Wij adviseren u dan ook minstens 24 uur voor de ingreep geen alcohol te drinken.

De behandeling

De plastisch chirurg spuit de botuline toxine in kleine hoeveelheden met een zeer dun naaldje in de spier die verantwoordelijk is voor de rimpel. De prikjes van de injecties kunnen iets pijn doen, maar de meeste mensen ervaren een behandeling met botuline toxine niet als zeer pijnlijk. Een verdoving is dan ook niet nodig. De botuline

toxine bindt zich op de plaats waar de zenuw de spier binnenkomt. Hierdoor komen er geen prikkels meer van de zenuwen naar de spieren, waardoor de spierwerking tijdelijk uitgeschakeld wordt.

Na de behandeling

Meestal is het behandelde gebied gedurende enkele uren na de behandeling licht gezwollen en rood. Deze reacties zijn altijd mild van aard en verdwijnen spontaan. Om zwelling zo beperkt mogelijk te houden passen we direct na de behandeling of enige directe druk en/of koeling lokaal toe. Dit koelen kunt u de eerste 24-48 uur nog herhalen door gedurende een periode van een half uur te koelen met 'coolpacks', ijswater, een koelbril of een plastic zakje met ijsblokjes verpakt in een washandje.

Wij raden sterk fysieke inspanning de eerste 24 uur na de behandeling af, evenals heftige spierbewegingen van het gelaat. Vermijd overmatige zon blootstelling totdat de zwelling en de roodheid van het behandelde gebied verdwenen is. U mag uw gezicht voorzichtig wassen. Masseren van het behandelde gebied wordt ontraden, wel kunt u direct gebruik maken van uw eigen dagelijkse huidverzorgende producten en make-up.

Om de zwelling verder te verminderen, raden wij u aan om de eerste twee dagen na de injecties niet te veel te bukken en het hoofd zoveel mogelijk rechtop te houden. Tijdens de nacht mag u het hoofd gewoon laten rusten op een kussen.

In de dunne huid kan soms gedurende enkele dagen een blauwe plek (bloeduitstorting) ontstaan. Deze kunt u camoufleren met make-up of een camouflagestimf. De bloeduitstorting verdwijnt in de loop van een aantal dagen. Tegen eventuele pijn kunt u een paracetamol nemen. Als dit onvoldoende helpt of als de pijn toeneemt, kunt u ons het beste bellen.

Het resultaat

Na twee tot maximaal drie dagen is het effect van de behandeling maximaal. De werking en daarmee het effect van botuline toxine tegen rimpels als gevolg van overmatige aanspanning van spieren houdt vervolgens gedurende drie tot zes maanden aan. Daarna is herhaling van de behandeling mogelijk. De werking van het middel tegen overmatig zweten duurt vaak veel langer, 9 tot 12 maanden.

De meeste mensen zijn tevreden over het resultaat van de behandeling. Om een langdurig blijvend effect te behouden, kan de plastisch chirurg de behandeling herhalen zodra het effect begint af te nemen of verdwenen is.

Het is mogelijk dat u niet tevreden bent over het resultaat, omdat u er bijvoorbeeld andere verwachtingen had. Breng dit altijd ter sprake.

Complicaties en risico's

De plastisch chirurg besteedt altijd veel zorg aan de uitvoering van een behandeling. Toch kunnen complicaties altijd optreden. Wij verzoeken u daarom ook om thuis na de behandeling zelf in de gaten te houden of u bepaalde klachten heeft die kunnen wijzen op complicaties.

Vanwege de lage dosering is er geen kans op allergische reacties op botuline toxine.

Van een behandeling met botuline toxine zijn de volgende specifieke complicaties bekend:

- Het kan gebeuren dat er lokaal bloeduitstortingen ontstaan ter plaatse van de plaatsen waar botuline toxine is ingespoten. Deze bloeduitstortingen zijn vaak binnen een aantal dagen tot een week weer verdwenen.
- Soms komt het voor dat na behandeling van fronsrimpels het bovenooglid iets gaat zakken. Dit kan gebeuren als de botuline toxine enigszins uitzakt naar de hefspier van het bovenooglid. Wetenschappelijk onderzoek schat dit risico op ongeveer 4%. Deze bijwerking verdwijnt altijd weer vanwege de tijdelijke werking van botuline toxine.
- In de bijsluiters van de fabrikant staat dat er een mogelijke minimale relatie is tussen het gebruik van botuline toxine en het later ontstaan van spiervlammingziekten. Uit voorzorg adviseert de fabrikant dan ook geen behandeling met botuline toxine uit te voeren bij mensen die een neurologische aandoening of spierzwakte hebben.
- Heel zelden heeft een behandeling geen effect. Ongeveer 1 tot 2% van de mensen heeft namelijk antistoffen tegen botuline toxine. Als u antistoffen tegen botuline toxine heeft, dan merkt u dat de behandeling geen effect heeft gehad en u de spieren nog net zo kunt aanspannen als voor de behandeling. Botuline toxine is niet schadelijk voor uw lichaam.
- Soms valt het resultaat tegen. Breng dit altijd ter sprake.

Belt u in ieder geval bij:

- extreme zwelling en roodheid van het behandelde gebied
- pijn, als de pijnstillers niet helpen of de pijn zelfs toeneemt
- gevoel van ziek zijn en/of koorts, hoger dan 38° (via de anus gemeten)
- ongerustheid of twijfel

Van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 16.00 uur is een medewerker van het Universitair Centrum Esthetische Chirurgie bereikbaar, via telefoonnummer (050) 361 59 59.

Buiten deze tijden kunt u contact opnemen met de Centrale Spoedopvang van het Universitair Medisch Centrum Groningen. Het telefoonnummer is (050) 361 80 20. De dienstdoende plastisch chirurg zal u adviseren wat u dan wat u het beste kunt doen en zal uw plastisch chirurg inlichten.

Meer informatie

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft zal de plastisch chirurg deze tijdens het spreekuur graag met u doornemen. Het kan dan handig zijn uw vragen van tevoren op papier te zetten.

Ook kunt u telefonisch uw vragen stellen aan een medewerker van het Universitair Centrum Esthetische Chirurgie, bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 16.00 uur via telefoonnummer (050) 361 59 59.

Tot slot

Deze folder is een aanvulling op het gesprek met de plastisch chirurg. Een dergelijke beschrijving kan echter nooit volledig zijn voor iedere individuele situatie. Plastische en esthetische chirurgie is geen exacte wetenschap; u kunt aan alle in deze folder geschreven informatie dan ook geen garantie ontleen betreffende het eindresultaat van uw behandeling.